

Repertoriumnummer 2023 / 6724
Datum van uitspraak 03 oktober 2023
Rolnummer 2023/FA/169

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op € BUR	op € BUR	op € BUR

- Registreerbaar
- Niet registreerbaar

Hof van beroep te Brussel

42ste kamer,
familiezaken

EINDARREST

Aangeboden op
Niet te registreren

COVER 01-00003500780-0001-0011-01-01-1

INZAKE VAN:

Procureur Generaal, bij het hof van beroep te Brussel, te 1000 BRUSSEL, Poelaertplein 1,
appellant,
ter zitting vertegenwoordigd door D. Cordemans, Substituut-procureur-generaal,

TEGEN:

██ die woonstkeuze doet bij zijn raadsman mr. DECOSTER Ana,
te 1050 BRUSSEL, Louisalaan 99,
geïntimeerde,
bijgestaan door mr. DECOSTER Ana, advocaat te 1050 ELSENE, Louizalaan 99.

Het hof heeft kennis genomen van:

- het eindvonnis op 6 maart 2023 uitgesproken op eenzijdig verzoekschrift door de familierechtbank van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, waarvan kennis werd gegeven aan appellant op 14 maart 2023 en aan geïntimeerde op 16 maart 2023;
- het verzoekschrift tot hoger beroep neergelegd ter griffie op 31 maart 2023, waarbij tijdig hoger beroep werd aangetekend;
- de door partijen neergelegde stukken.

I. VOORGAANDEN

De heer ██████████ geïntimeerde, legde op 15 maart 2019 zijn verzoekschrift neer bij de eerste rechter om hem te erkennen als staatloze in de zin van artikel 1 van het Verdrag betreffende de status van staatlozen, ondertekend te New York op 28 september 1954, door België goedgekeurd bij wet van 12 mei 1960 (BS 10 augustus 1960).

Geïntimeerde is op ██████████ geboren te Dahieh (Libanon) uit ouders van Palestijnse origine. Hij groeide op in het Burj Barajneh vluchtelingenkamp, samen met zijn ouders, drie broers en een zus.

Op 5 december 2015 kwam hij naar België als niet-begeleide minderjarige. Hij diende een asielaanvraag in op 11 december 2015 en legde daarbij een identiteitskaart voor, alsook een geboorteakte, uittreksel burgerlijke staat en UNRWA-registratiekaart. Op 26 februari 2020 werd geïntimeerde uitgesloten van de vluchtelingenstatus en werd hem de subsidiaire bescherming geweigerd. Hij diende beroep in bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, die de beslissing van het CGVS annuleerde.

Geïntimeerde had inmiddels op 2 juli 2019 een regularisatieaanvraag ingediend op basis van artikel 9bis van de Vreemdelingenwet. Ten gevolge daarvan verkreeg hij op 17 juli 2020 een tijdelijk verblijfsrecht, dat inmiddels werd verlengd.

II. BESTREDEN VONNIS

Bij het thans bestreden eindvonnis van 6 maart 2023 heeft de eerste rechter huidige geïntimeerde erkend als staatloze in de zin van artikel 1, eerste lid van het Verdrag van New York van 28 september 1954, goedgekeurd bij wet van 12 mei 1960.

III. VOORWERP VAN HET HOGER BEROEP

Overeenkomstig zijn verzoekschrift voor het hof vordert appellant, met de hervorming van het bestreden vonnis, de vordering tot erkenning als staatloze ongegrond te verklaren.

Geïntimeerde vordert het hoger beroep ongegrond te verklaren.

IV. BEOORDELING

1.

Artikel 15, eerste lid van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, op 10 december 1948 door de Verenigde Naties aangenomen, bepaalt:

"Een ieder heeft het recht op een nationaliteit".

Overeenkomstig artikel 1.10 van het Verdrag van New York van de Verenigde Naties van 28 september 1954 betreffende de status van Staatlozen [hierna afgekort als: Apatridenverdrag], goedgekeurd bij de wet van 12 mei 1960, is voor de toepassing van dat verdrag een apatride een persoon die door geen enkele Staat ter wereld, krachtens diens rechtstelsel, als onderdaan beschouwd wordt.

Behoudens de uitsluitingen bepaald in artikel 1, 2° van dit verdrag — die hier niet aan de orde zijn — is het Verdrag van New York van toepassing op al degenen die geen enkele nationaliteit bezitten.

In de zin van dit verdrag gaat het om de zuiver technisch-juridische notie van 'nationaliteit', waarbij de op basis van het bezit van die nationaliteit al dan niet daadwerkelijk geboden bescherming irrelevant is.

De erkenning als apatride kan evenwel niet worden geweigerd om reden dat de betrokkene niet het bewijs kan leveren dat hij niet in aanmerking komt voor het verkrijgen van een andere nationaliteit dan de Belgische.

Er kan en moet daarentegen wel nagegaan worden of de betrokkene niet het bewijs kan verkrijgen dat hij een andere nationaliteit dan de Belgische heeft.

2.

Geïntimeerde moet aldus als oorspronkelijk verzoekende partij het bewijs leveren dat hij door geen enkele Staat als onderdaan wordt beschouwd.

Hierbij is niet vereist dat geïntimeerde aantoont dat hij niet de nationaliteit heeft van gelijk welke Staat in de wereld, maar wel van die Staten waar hij een band mee heeft.

Geïntimeerde moet meer bepaald bewijzen dat hij noch de nationaliteit heeft van de Staat waar hij geboren is, noch de nationaliteit van zijn ouders, noch deze van de Staat of Staten waar hij verblijft of heeft verbleven, noch die van een Staat waar hij een andere nauwe band mee zou hebben.

3.

Geïntimeerde is op [REDACTED] geboren te Dahieh (Libanon) uit ouders van Palestijnse origine. Hij groeide op in het Burj Barajneh vluchtelingenkamp.

De eerste rechter stelde vast dat geïntimeerde niet aan de criteria voldoet om de Libanese nationaliteit te verkrijgen. Het openbaar ministerie betwist dit niet.

Er wordt aldus niet betwist dat geïntimeerde van Palestijnse origine is, daar waar eveneens vaststaat dat geïntimeerde door geen enkel andere Staat als onderdaan wordt beschouwd.

De vraag rest enkel of geïntimeerde al dan niet de Palestijnse nationaliteit bezit of kan bezitten.

Daartoe moet overeenkomstig artikel 1, 1° Apatridenverdrag het recht van de betrokken Staat worden toegepast.

4.

'Nationaliteit' is de rechtsband die een persoon als onderdaan verbindt aan een bepaalde Staat, waardoor vooreerst het bestaan van een Palestijnse Staat onderzocht moet worden.

Appellant is van oordeel dat de Staat Palestina bestaat, terwijl geïntimeerde dit betwist. De eerste rechter heeft het standpunt van geïntimeerde gevolgd.

5.

Een moderne Staat kan worden omschreven als een politieke autoriteit die de soevereiniteit heeft over een bepaald grondgebied.

In het internationaal recht daartoe wordt inzonderheid de definitie van de Montevideo Conventie van de Rechten en Plichten van Staten van 26 december 1933 gehanteerd.

Hoewel deze conventie strikt genomen enkel de partijen bij dat verdrag bindt, maken de principes van de Montevideo Conventie deel uit van het internationaal gewoonterecht (zie o.m. M. COGEN, *The comprehensive guide to international law*, Brugge, die Keure, 2008, 79-80, nr. 53).

Volgens deze conventie dient een Staat als persoon van het internationale recht te beschikken over

- a) een permanente bevolking
- b) een afgebakend grondgebied
- c) een overheid/regering
- d) het vermogen tot het aangaan van relaties met andere Staten (art. 1).

Het politieke bestaan van een Staat is aldus, in beginsel, niet afhankelijk van de erkenning door de andere Staten (art. 3 Montevideo Conventie) (vgl. Cass. 18 februari 2019, C.18.0400.N, *T.Vreemd*. 2020/2 (samenvatting), 165, waarbij het cassatieberoep tegen hof van beroep Gent 31 mei 2018 verworpen wordt en Cass. 24 januari 2022 C.19.0281.N/3, *T.Vreemd*. 2022/3 (samenvatting), 264, waarbij het cassatieberoep tegen het arrest van het hof van beroep te Brussel van 5 februari 2019 werd verworpen).

6.

Toegepast op Palestina, moet worden vastgesteld dat er wel degelijk een Palestijnse bevolking is, die als dusdanig ook formeel wordt aangemerkt in officiële documenten zoals identiteitspapieren, paspoorten voor Palestijnen, een familieregistratiekaart van het UNRWA, dat specifiek is opgericht om bescherming te bieden aan Palestijnen (UNRWA Staat immers voor 'United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East'; vertaling uit het Engels: VN-Agentenschap voor Hulp en Steun voor de Palestijnse Vluchtelingen in het Nabije Oosten).

Het feit dat de Palestijnse bevolking overal ter wereld verspreid is (de zogenaamde Palestijnse diaspora) is dienaangaande irrelevant.

7.

Palestina heeft ook een afgebakend grondgebied, bestaande uit de Gazastrook, de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem, zoals bepaald in de wapenstilstandsakkoorden van 1949.

Daar waar het grondgebied inderdaad *de facto* versnipperd is in de zin dat de Gazastrook territoriaal niet aansluit bij de Westelijke Jordaanoever, is dit geenszins problematisch voor het voorhanden zijn van een Staat en overigens moet worden vastgesteld dat het grondgebied van heel wat Staten ter wereld versnipperd is.

Het feit dat de grenzen van dit versnipperde grondgebied van Palestina thans door de Staat Israël betwist zijn, doet daar geen afbreuk aan.

Een niet-betwist of onbetwistbaar grondgebied is immers geen noodzakelijke voorwaarde om te kunnen spreken over een Staat, zolang er maar zekerheid over bestaat dat de entiteit over een bepaald identificeerbaar grondgebied beschikt, zoals *in casu* het geval is.

Ook het feit dat een deel van de Palestijnse gebieden bezet en gecontroleerd wordt door de Staat Israël, en het feit dat de Staat Israël de toegang tot het grondgebied van de Gazastrook zowel over land als vanuit de zee controleert (behalve de grensovergang bij Rafah die door Egypte gecontroleerd wordt), is geen voldoende reden om te concluderen tot het niet bestaan van de Staat Palestina.

Heel wat Staten worden trouwens geconfronteerd met het feit dat een deel van hun grondgebied bezet of gecontroleerd wordt door een andere Staat of door een groepering die gesteund wordt door een andere Staat, zonder dat zij daardoor niet langer als Staat beschouwd zouden worden (zoals thans bijvoorbeeld de Staat Oekraïne).

Ook het gegeven dat er steeds meer Israëlische nederzettingen bestaan op Palestijns grondgebied, doet niets af aan het feit dat er een afgebakend Palestijns grondgebied voorhanden is zoals dit bepaald werd in de wapenstilstandsakkoorden van 1949.

8.

Palestina heeft ook een bestuur, met name de Palestijnse Nationale Autoriteit (internationaal aangeduid als: Palestinian National Authority) die haar oorsprong vindt in de Oslo-akkoorden van 1993, die er het Staatsgezag uitoefent.

De beperkingen inzake de uitoefening van haar regeringsgezag door de Oslo-Akkoorden (die de principes van het zelfbestuur vastleggen) en de *de facto* controle en/of bezetting door Israël, veranderen hier niets aan.

Het feit dat een deel van de Palestijnse gebieden, namelijk de Gazastrook, sinds 14 juni 2007 en op dit ogenblik nog steeds *de facto* gecontroleerd wordt door de Palestijns Islamitische organisatie Hamas, die (onder meer) door de Europese Unie en door de Verenigde Staten beschouwd wordt als een terroristische organisatie, reden waarom zij elke vorm van overleg met Hamas weigeren, en de Palestijnse Autoriteit *de facto* machteloos is in de Gazastrook, neemt geenszins weg dat er een Palestijnse Autoriteit bestaat die haar gezag *de facto* uitoefent over een deel van de Palestijnse gebieden en overigens ook aanspraak maakt om dat te doen over het geheel van de Palestijnse gebieden met inbegrip van de Gazastrook.

Voor de erkenning als Staat is geenszins vereist dat het bestuur daadwerkelijk gezag uitoefent over het integrale grondgebied (zie, onder de talrijke voorbeelden, het geval van de Staat Oekraïne en het geval van de Staat Syrië).

9.

Palestina is wel degelijk in staat om relaties met andere Staten aan te gaan.

De Palestijnse Nationale Autoriteit heeft een diplomatieke vertegenwoordiging in minstens 90 Staten, en Palestina werd door de Verenigde Naties in 2012 erkend als een 'waarnemende Staat' niet lid van de VN waardoor het kan deelnemen aan VN-Commissies en zich desgevallend kan wenden tot het Internationaal Gerechtshof in Den Haag bij juridische conflicten met andere Staten.

Palestina heeft trouwens reeds diverse internationale akkoorden afgesloten (o.a. het Arab Charter on Human Rights en de UNESCO Cultural Heritage Convention).

Verder wordt Palestina door minstens 139 Staten van de wereld erkend als een onafhankelijke Staat, waarvan minstens 137 van de 193 Lidstaten van de Verenigde Naties, dit is dus door meer dan 70% van de Staten. Onder meer 9 EU-Lidstaten, namelijk Cyprus en Malta (sinds 1988), Bulgarije, de Tsjechische Republiek, Slowakije, Hongarije, Roemenië en Polen (vóór hun intrede in de EU) en Zweden (sinds 2014), hebben Palestina als Staat erkend.

Op basis van al deze elementen, moet in tegenstelling tot wat de eerste rechter heeft aangenomen, worden besloten dat Palestina *hic et nunc* als een Staat moet worden beschouwd (vgl. Cass 24 januari 2022, *T.Vreemd.* 2022/3 (samenvatting), 264).

Geïntimeerde kan zich niet beroepen op het niet bestaan van Palestina als Staat om te stellen dat hij staatloos is.

10.

Overeenkomstig artikel 1.1. van het Apatridenverdrag van 1954 betekent voor de oogmerken van dat verdrag, de notie "Staatloos persoon": een persoon die door geen enkele Staat, krachtens diens rechtstelsel, als diens onderdaan wordt beschouwd ["For the purpose of this Convention, the term "stateless person" means a person who is not considered as a national by any State under the operation of its law"].

De nationaliteit is de juridische band die een individu met een Staat verbindt en via die nationaliteit geniet het individu van hem door het volkenrecht verleende rechten en bescherming.

De vraag rijst of geïntimeerde door de Staat Palestina, krachtens het rechtstelsel van deze Staat, als diens onderdaan wordt beschouwd.

Het hof houdt voor de beoordeling dienaangaande rekening met het volgende:

- volgens de Montevideo Conventie dient een Staat als persoon van het internationale recht te beschikken over een permanente bevolking en in dat geval moet deze bevolking worden beschouwd als de bevolking van deze Staat;
- er is wel degelijk een Palestijnse bevolking, die formeel wordt aangemerkt in officiële documenten zoals identiteitspapieren, paspoorten voor Palestijnen, een familieregistratiekaart van het UNRWA, dat specifiek is opgericht om bescherming te bieden aan Palestijnen (UNRWA Staat immers voor 'United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East'; vertaling uit het Engels: VN-Agentschap voor Hulp en Steun voor de Palestijnse Vluchtelingen in het Nabije Oosten);

- overeenkomstig artikel 1.1. van het Apatridenverdrag van 1954 is geenszins vereist dat er in de betrokken Staat een "wetgeving" bestaat die gedetailleerd regelt op welke manier een "nationaliteit" van die Staat verworven, respectievelijk verloren kan worden;
- de term 'wetgeving' ("under the operation of its law" in de authentieke Engelstalige versie van het verdrag) moet in ruime zin worden begrepen (UNHCR, *Handbook on protection of stateless persons under the 1954 convention relating to the status of stateless persons*, Geneva, UNHCR, 2014, 12 - vrij vertaald: Handboek over de bescherming van staatloze personen op grond van het Verdrag van 1954 betreffende de status van staatlozen). Hieronder moet bijgevolg niet enkel wetgeving in de strikte zin, maar ook ministeriële decreten, reglementen, ordonnanties, rechtspraak of de gewoonterechtelijke praktijk worden begrepen;
- het gebeurlijke afwezig zijn van een nationaliteitswet zoals dit gekend is in het rechtsstelsel van België en van andere Europese landen, daar waar dit eveneens ingevolge gewoonterecht bepaald kan worden, heeft niet tot gevolg dat de permanente bevolking van Palestina niet de Palestijnse nationaliteit zou kunnen hebben (in dat geval zou aldus niemand, ook niet de President Mahmoud Abbas, de Palestijnse nationaliteit kunnen hebben, wat ongerijmd is).

Het hof is van oordeel, gelet op alle voorgaande elementen en in lijn met dit verdrag, dat het volstaat dat de betrokken Staat op grond van het rechtstelsel dat in die Staat voorhanden is, de betrokken persoon als diens onderdaan beschouwt.

11.

De vraag is aldus of de Palestijnse Staat geïntimeerde als zijn onderdaan beschouwt.

Een persoon van Palestijnse afkomst die niet in de UNRWA-registers werd ingeschreven maar wel in de registers van de Palestijnse Autoriteit, die in de bezette gebieden woonde en over een paspoort of identiteitsbewijs beschikt afgeleverd door de Palestijnse autoriteit, wordt beschouwd als een onderdaan van de Staat Palestina en niet als staatloze.

Een persoon van Palestijnse afkomst die geregistreerd is bij UNRWA en eventueel ook bij de Palestijnse Autoriteit, die in Palestijns bezet gebied verblijft, en die een paspoort of identiteitsdocumenten heeft gekregen van de Palestijnse Autoriteit is evenmin staatloos (want geniet de bescherming en bijstand van UNRWA).

In deze beide gevallen hebben de betrokken personen een recht op verblijf en terugkeer en genieten zij van de juridische bescherming van de Staat Palestina die hen als diens onderdaan beschouwt, wat afdoende blijkt uit de afgeleverde documenten.

12.

Zoals hoger vermeld heeft de VN, om de Palestijnen te helpen, het UNRWA (United Nations Relief & Works Agency of Agentschap voor Hulp en Steun van de Verenigde Naties voor de Palestijnse vluchtelingen in het Midden-Oosten) opgericht (supra nr. 10), waarvan de bescherming wordt toegekend volgens een *ratione personae* criterium (gedurende minstens twee jaar voor het conflict van 1948 zijn normale verblijfplaats hebben gehad in Palestina en omwille van dit conflict tegelijkertijd zijn thuis en zijn bestaansmiddelen hebben verloren) en een *ratione loci* criterium (een

onderkomen hebben gevonden in één van de landen waar het UNRWA hulp verstrekt, dit wil zeggen Syrië, Libanon, Jordanië en de bezette grondgebieden van Cisjordanië en Gaza).

Wanneer een Palestijns vluchteling een van de zones, waaronder Libanon, verlaten heeft waarbinnen de Organisatie van de Verenigde Naties voor Hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen (UNRWA) haar opdracht vervult, en - zelfs maar tijdelijk - verbleven heeft in een land waarin de voormelde organisatie haar opdracht niet vervult, geniet die vluchteling haar bescherming of bijstand niet meer (art. 1, § 2, (i) Verdrag 28 september 1954 betreffende de Status van Staatlozen) (vgl. Cass. (1e k.) AR C.06.0427.F, 22 januari 2009 (A.M. / Procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel, RW 2010-11/11, 450).

Het hof is, gelet op alle voormelde elementen in onderling verband beschouwd, van oordeel dat een persoon van Palestijnse afkomst die niet beschikt over een paspoort of identiteitsbewijs uitgegeven door de Palestijnse autoriteit en die niet in Palestijns bezet gebied verbleef, die weliswaar tijdelijk onder de bescherming van het UNRWA verbleef, maar hieraan een einde is gekomen, geen beroep kan doen op de diplomatieke of consulaire bescherming van de Staat Palestina, geen recht op terugkeer heeft, geen recht van verblijf en/of stemrecht en niet langer kan genieten van enige bijstand of bescherming van een Staat of van UNRWA.

Uit geen enkel van de voorgaande elementen, zelfs in onderling verband beschouwd blijkt dat deze personen, *hic et nunc* door de Staat Palestina als een onderdaan worden beschouwd en in zoverre zij evenmin door een andere Staat als onderdaan worden erkend/beschouwd, zijn deze personen staatloos.

Het hof stelt vast dat het openbaar ministerie een identiteitskaart voor Palestijnse vluchtelingen, afgeleverd door het Libanese ministerie van binnenlandse zaken, neerlegt. Het openbaar ministerie legt bovendien een geboortakte neer van geïntimeerde, eveneens afgeleverd door de Libanese autoriteiten.

Uit deze documenten blijkt geenszins dat geïntimeerde de Libanese nationaliteit bezit.

Gelet op alle voormelde elementen in onderling verband beschouwd, is het hof van oordeel dat appellant niet kan aantonen dat geïntimeerde door een Staat als diens onderdaan wordt beschouwd zodat het hoger beroep ongegrond is.

De hiervoor eventueel niet besproken argumenten en middelen van de partijen zijn ofwel niet dienend voor de beoordeling van de zaak, ofwel impliciet beantwoord, en zij kunnen niet tot een ander dispositief leiden.

V. AANGAANDE DE GERECHTSKOSTEN

1.

De eerste rechter heeft de gerechtskosten, begroot op € 165 rolrecht en € 20 bijdrage Begrotingsfonds juridische tweedelijnsbijstand, ten laste gelaten van geïntimeerde als oorspronkelijke verzoeker.

2.

Geïntimeerde vordert de kosten ten laste te leggen van de staat.

Het hof is van oordeel dat de eerste rechter terecht heeft geoordeeld dat gelet op de aard van de oorspronkelijke vordering de gerechtskosten van eerste aanleg ten laste van de oorspronkelijke verzoeker gelaten werden.

Ingevolge het ongegrond hoger beroep van appelllant wordt deze veroordeeld in de gerechtskosten van het hoger beroep.

In een procedure waarin het openbaar ministerie appelllant is, is overeenkomstig de artikelen 279(1) en 162, 44° Wetboek Registratierechten geen rolrecht noch een bijdrage in het Begrotingsfonds juridische tweedelijnsbijstand verschuldigd, zodat deze gerechtskosten in hoger beroep bepaald worden op nul euro.

OM DEZE REDENEN, HET HOF, 42e KAMER (FAMILIEKAMER)

Rechtsprekend na tegenspraak,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 betreffende het taalgebruik in gerechtszaken;

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk, maar ongegrond.

Veroordeelt appelllant in de gerechtskosten van het hoger beroep, begroot op nul euro.

Aldus gevonnist en uitgesproken in openbare terechtzitting van de 42ste kamer, familiekamer van het Hof van Beroep te Brussel op **3 OKTOBER 2023**.

Waar aanwezig waren :

J. DANCKAERTS, dd. voorzitter,

V. AELBRECHT, raadsheer,

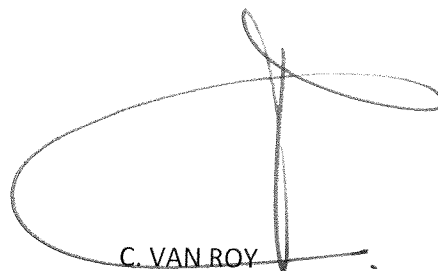
C. VAN ROY, raadsheer,

H. COEYMANS, griffier.

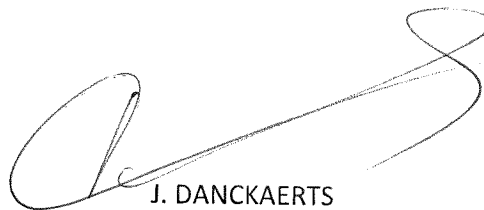
H. COEYMANS

C. VAN ROY

V. AELBRECHT

J. DANCKAERTS

